

Motverka Corona i Betlehem!

I flera artiklar i detta nummer beskrivs hur Den Gode Herdens skola med personal och elever drabbats i spåren av Covid-19.

Tack vare engagemang och kreativitet hos skolledningen har undervisningen kunnat fortsätta på distans.

Det som är orosmolnet är ekonomin. Frågan är hur länge vi kan driva skolan i samma omfattning som i dag.

En stor del av elevernas föräldrar är som de flesta i Betlehem verksamma inom turistnäringen. Den är helt borta nu och allt är avbokat en lång tid in på nästa år. Det betyder skyhögt arbetslöshet i betlehemsområdet, vilket får till följd att föräldrarna inte kommer att kunna bidra till skolans ekonomi genom elevavgifterna, vilket motsvarar ett bortfall på ca 50% av skolans intäkter.

Även här hemma påverkas intäkterna för skolan då ungefär hälften av det vi samlar in till skolan kommer genom kollekt. Nu firas det färre gudstjänster med färre deltagare och därmed färre och mindre kollekt.

Därför vädjar vi nu till er som skolans vänner att göra det ni kan för att lindra detta ekonomiska bortfall.

Alla bidrag, små som stora, är lika välkomna!

Tack för det ni vill ge så att Den Gode Herdens skola kan fortsätta i oförminskad skala att vara en skola för fred och en god grund för elevernas framtid! ■

*Styrelsen för Svenska Jerusalemföreningen gm
Ordförande Jan-Olof Johansson*

I bakgrunden den sedan 6 mars i år stängda dörren till Födelsekyrkan i Betlehem.

Ur innehållet:

Coronalivet bakom muren

Reaktionerna på Israels planerade annektering av delar av Västbanken

Identitet, medborgarskap och frågan om en judisk stat

sid 5

sid 13

sid 23

Vad är Svenska Jerusalemsföreningen?

Svenska Jerusalemsföreningen grundades 1900 och har sedan dess varit verksam i Jerusalem och Betlehem genom skolor och sjukhus.

I dag driver föreningen Den Gode Herdens skola för drygt 300 palestinska flickor och några pojkar från förskola till studentexamen. Mer än 60 procent av driften betalas via gåvor från enskilda givare, stiftelser, fonder, kollektor och faddergåvor.

Föreningen äger också det största regionsjukhuset i Betlehemsområdet, en fastighet som hyrs ut till det palestinska hälsovårdsministeriet.

Biskop emeritus Jan-Olof Johansson, Växjö, är ordförande.

Svenska Jerusalemsföreningens tidskrift utkommer med fyra nummer per år. Den skickas till präster och diakoner i Svenska kyrkan samt till den som gett en gåva till Svenska Jerusalemsföreningen.

Adressregistret används enbart för Svenska Jerusalemsföreningens verksamhet.

Du som inte får tidskriften hem till dig men vill ha den kan meddela sydvind@gmail.com eller sätta in en gåva till Svenska Jerusalemsföreningen på Bg 401-3330 och på talongen ange "ny medlem".

Medlemsavgiften i Svenska Jerusalemsföreningen är 150kr/år, eller livslångt 3000 kr.

Swish

Du kan nu på ett ännu enklare sätt ge en gåva till Den Gode Herdens svenska skola i Betlehem. Om du har swish, så kan du swisha din gåva. Numret är 123-218 27 23. Skriv "Gåva till skolan"!

Tre ben

Svenska Jerusalemsföreningen vill genom skolverksamheten:

- **stärka kvinnans ställning** genom att erbjuda kvalificerad undervisning för flickor och rusta dem för att ta ansvar i det lokala samhället
- **bidra till fred och försoning** och erbjuda såväl kristna som muslimska flickor i Betlehemsområdet undervisning. Om flickor har varit bänkkamrater i upp till tolv år, menar Jerusalemsföreningen, att man därmed har byggt broar över religions- och kulturgränser som leder till förståelse för varandra i en region där dessa kontakter inte är alltför vanliga
- **stärka den kristna minoriteten** i Jesu egen födelsestad.

Ordföranden har ordet: Urgent! Stäng skolan!	3
Coronalivet bakom muren.....	5
1/ Rektor Aida	6
2/ Ordförande i kommittén Mitri	8
3/ Lärare Liana	10
4/ Lärare Barbara.....	10
5/ Elev Dina	11
6/ Elev Yousra	12
7/ Elev Reina	12
Reaktionerna på Israels planerade annektering av delar av Västbanken	13
1/ Palestine Update	13
2/ World Council of Churches.....	14
3/ Aftonbladet	15
4/ Kairos Palestina	16
5/ Haaretz.....	17
En speciell vår i spökstaden Jerusalem	18
Människan spår – Gud rår.....	21
Identitet, medborgarskap och frågan om en judisk stat	23
Dar al Kalima – kulturbärare i Betlehem	27
Gåvoredovisning.....	30
Information till gåvogivare.....	30
Information och föredrag om Den Gode Herdens skola	31
Faddertalong.....	31
Adresser.....	32

Ordföranden har ordet

Urgent! Stäng skolan!

Det kom ett mejl bara några dagar före min planerade avresa till Betlehem i våras. Rubriken var: URGENT! Det brådskade. Mejlet kom från Den Gode Herdens skola.

Den lokala skolkommittén satt i möte för att förbereda vårt besök då faxen, jo jag tror det var så, rasslade till och den palestinska hälsovårdsmyndigheten befallde alla skolor att stänga. Strax intill skolan på Angel Hotel hade man påträffat sju fall av Corona. Pilgrimer från Grekland hade blivit sjuka när de kom hem men lämnat kvar smittan hos hotellpersonalen.

Ni kan inte komma!, var beskedet. Vi, kassaförvaltaren Göran Rask och jag skulle möta skolkommittén och följa upp det gångna årets verksamhet och ekonomi. Men nu var allt stängt och undantagstillstånd rådde. Ni kommer inte ens in i Betlehem, var beskedet! Om detta berättas mer längre fram i tidningen.

För min del var det andra gången under de snart 50 år jag rest dit regelbundet som detta hände. Den första gången var för snart 20 år sedan. Vi hade trott att freden var på väg. Vi hade firat in det nya milleniet med tusentals människor från hela världen mitt i Betlehem på Krubbans torg. Nu skulle freden komma och presidenter och ministrar blev fredsfurstar som födda åt oss i Davids stad till glädje för hela folket.

Spökstäder – också för 20 år sedan

Men så vände allt. Självordsattentat på gatorna i Jerusalem. Turisterna försvann. Betlehem och Jerusalem blev som spökstäder. Affärerna var stängda. Jag vandrade genom tomma gränder. Ensam satt jag på hotell som öppnade bara för mig. Ibland var Britt Bergman med som ansvarig för fadderbarnsverksamheten. Men de bad oss ändå komma.

Men strax innan jag skulle åka vid ett tillfälle fick jag ett fax, jo faktiskt, det fanns väl inte mejl då. Det stod: "URGENT! Du kan inte komma. Vi är under beskjutning och undantagstillstånd råder." Dåvarande rektor hade lagt till ett PS: Vårt hus är sönderbombat.

I skydd av mörker smög sig unga palestinska män med gevär in i andras trädgårdar och sköt upp mot en israelisk bosättning i Gilo som ligger på palestinsk mark. Deras kulor nådde inte så långt men det israeliska artilleriets svar nådde längre. Bland annat till rektorns hus och många fler. Både lärares och elevers hem blev sönderskjutna. De som bodde i husen såg inte vilka som smög på natten i deras trädgårdar vilket de bittert fick sota för.

Dubbel inläsning nu – bakom mur och instängda i sina hus

Skolkommitténs ordförande Mitri Raheb som också intervjuas i detta nummer har beskrivit den situation som Betlehemsborna hamnat i nu som en dubbel inläsning, bakom mur på grund av ockupationen och i sina hus på grund av Corona.

Visst märks det att detta är ett folk som vant sig vid att livet inte blir som man tänkt sig. De har varit med om många lockdowns och suttit inlåsta i tider. Men man kan som människa aldrig vänja sig vid att leva i ofrihet. Vår inneboende längtan är frihet.

Min beundran är stor för hur skolans ledning med rektor Aida i spetsen har gjort det bästa av situationen och inte gett upp, varken nu eller tidigare. Kontakten med henne har varit inspirerande i min egen tillvaro av isolering och social distans.

Det är min förhoppning att vi alla kan hjälpas åt så att skolan kan fortsätta att verka i oförminskad skala. För det behövs extra insatser.

Tack alla som vill vara med och göra detta möjligt!

■
Jan-Olof Johansson
Ordförande, biskop emeritus

Också Den Gode Herdens svenska skola är tom i dessa Coronatider.

Coronalivet bakom muren

Hur påverkar Corona-pandemin Covid19 den Gode Herdens Skola i Betlehem? I början av maj samtalade Göran och Ulla-Stina Rask via internet med skolans lokala styrelseordförande pastor Mitri Raheb och med skolans rektor Aida Abu Mohor. De bad också några lärare och elever att skriva om hur de upplever nedstängningen och att nu göra allt skolarbete via internet. Förhoppningen är att nedstängningen skall hävas i början av juni.

Elever vid entrén till Den Gode Herdens skola. Foto: LM Adrian.

Rektor Aida Abu Mohor:

Vilka är skolans särskilda utmaningar i denna Corona-pandemi?

Sedan den 5 mars är alla skolor stängda och eleverna måste studera hemma.

Särskilt svårt är det att nationella prov och de särskilda proven för studentexamen inte kan genomföras då det materialet behöver presenteras fysiskt och inte via internet. Därför måste vi räkna elevernas resultat endast från den första delen av vårterminen, och sätta betyg utifrån det. Nu väntar vi och övriga skolor på ytterligare besked från utbildningsministern om hur vi ska göra. Tills vidare hämtar vi kriterier för betygsättning av undervisningen via internet.

Till den 20 maj när skolåret officiellt avslutas måste jag presentera deras slutbetyg men riktlinjerna från ministeriet om hur vi ska göra finns inte ännu.

Hur undervisar ni skolans 340 elever idag när de inte kan komma till skolan?

Internet är ett bra hjälpmedel för undervisning och inlärnin, men det är inte detsamma som skola. Årskurserna 9, 10 och 11 använder Skype eller Messenger. De flesta av de äldre eleverna har egna mobiler, datorer eller surfplattor medan de yngre använder sina föräldrars mobiler eller ev. en dator/surfplatta i hemmet.

För eleverna har skolan skapat 66 olika grupper på internet för alla skolämnen och nivåer. Men det är inte enkelt för de lägre klasserna, de behöver sina lärare för

att förklara saker och det är inte alltid lätt för föräldrarna att hjälpa sina barn med skolämnen. Mycket hänger på elevernas egen förmåga och självförtroende. Lärarna förmedlar på olika sätt material att läsa och ger instruktioner, men eleverna måste själva vara aktiva och ha disciplin att göra det som ska göras. All information till elever och föräldrar lägger jag ut på skolans Facebook-sida.

Vi har lektionstider kl 10-12 och 14 -16, uppdelat på olika block av ämnen och för de olika årskurserna. Eftersom det ofta är flera syskon i en familj som går i olika årskurser så har vi planerat upplägget så att de kan dela på tiden. Det fungerar bra men naturligtvis är det också många problem – inte alla lärare har vetat hur man använder ”appar” med program, så de har också behövt lära sig.

Själv undervisar jag i fysik och har spelat in videolektioner. Dessa lektioner delar jag också med mig av till andra skolor på Västbanken. Jag och lärarna lägger ner massor med arbete för att hålla undervisningen igång, trots allt.

Hur planerar Den Gode Herdens skola inför nästa läsår?

Höstterminen brukar starta någon gång mellan 20 och 25 augusti, men vi funderar på om vi skulle tidigarelägga skolstarten till den 1 aug eller kanske redan i juli. Då kan vi avsluta det här läsåret ordentligt före utgången av augusti, och skulle starta det nya läsåret den 1 september. Vi vet dock inte ännu hur vi kan eller ska göra.

Hur ser det ut för andra liknande skolor i området?

Mellan de olika privatskolorna i Betlehem och Ramallah har vi rektorer kontakt och diskuterar våra problem. Vi har också regelbunden kontakt med myndigheterna på utbildningssidan. Flera av skolorna har varit tvungna att sänka lärarnas löner med 50 procent. Kanske blir jag tvungen att diskutera detta med våra lärare också. Vår budget är beroende av bidrag från Sverige genom Svenska Jerusalemsföreningen samt genom de skolavgifter föräldrarna betalar för sina barn. Jerusalemsföreningens bidrag är ca 50 % av vår budget. Vi har nu svårt att få in skolavgifter från föräldrarna på grund av hela situationen med Corona-pandemin som påverkar ekonomin för de flesta. Många har förlorat sina arbeten. Hela turistsektorn ligger nere, det är riktigt illa. Vi har en väldigt svår situation ekonomiskt. Ekonomin är det största problemet för alla privatskolorna.

Vår skola har i vinter också haft problem med taket, det har läckt in vatten när det regnat så taket behöver lagas. Jag känner mig ganska ensam eftersom det inte går att träffa kollegorna, lärarna och eleverna eller den lokala styrelsen. Jag har bara kontakt med lärarna och en del föräldrar via telefon och internet.

Vad är din förhoppning inför framtiden efter Corona-pandemin?

Jag hoppas att den här pandemin ska medföra något gott för hela världen – att vi ska få vaccin och medicinsk behandling som kan komma alla till del. Vi behöver få leva ett normalt liv. Det här är inget normalt liv. Förut kunde vi irritera oss på trafiken och allt oväsen. Nu önskar vi att allt detta ska komma tillbaka! Det brukade vara stora bröllopfester med mycket musik men nu är det inga fester, bara väldigt enkla bröllop. Men främst hoppas jag att alla eleverna ska få komma tillbaka till skolan så att vi får fortsätta att mötas så att eleverna får en god utbildning, vilket är viktigt inte minst för flickorna i vårt samhälle, och genom undervisningen bli rustade för att möta framtiden. ■

Ordförande i lokala skolkommittén Mitri Raheb

Hur har Corona-pandemin påverkat situationen i Betlehemsområdet, och vilka konsekvenser har den för familjer, barn och elever/studer på alla nivåer?

Smittan upptäcktes bland turister på ett hotell i Beit Jala den 5 mars. Gästerna isolerades och hotellet stängdes tills vidare. Efter det har man registrerat ca 600 smittade i Betlehem. Många av dessa hade arbetat i Israel. Men de flesta har tillfrisknat, det har bara varit tre dödsfall i Covid19 i hela Palestina.

Hela Betlehemsområdet har emellertid varit nedstängt i sex veckor. Nu har man lättat något på restriktionerna, men undantagstillstånd skall råda fram till mitten av juni. Skolorna förblir stängda till dess, och sedan följer normalt sommarlov.

Det här kom ju väldigt plötsligt, ingen var förberedd. Det kom som en fullkomlig överraskning för alla. Människor blev väldigt rädda och vågade inte lämna sina hem.

Det största problemet är ekonomin. Betlehem är beroende av turisterna. Av ca 200.000 invånare arbetar 37.000 i turistnäringen, och de förlorar nu sitt levebröd. Den lutherska kyrkans gästhem är bara ett exempel – alla gästnätter har avbokats fram till juni 2021. Tidigast hösten 2021 kan vi kanske se någon ljusning.

Arbetslösheten kommer att öka starkt. Coronapandemin får effekter för alla skolor, särskilt ekonomiskt för de privata skolorna. För de kristna skolorna kommer det att bli väldigt tufft. Det blir svårt att ta in skolavgifter.

Vi försöker erbjuda undervisning online, men alla är inte bekväma med det. Ett problem är att alla inte har god tillgång till datorer och internetuppkoppling. Vid den lutherska kyrkans konstcollege Dar-El-Kalima har kanske hälften av av lektionerna fungerat någorlunda, de som är teoretiska, men inte i praktiska ämnen.

Vilka effekter har nedstängningen på grund av Corona-pandemin för samhället, i Palestina och Mellanöstern? Hur påverkar det samverkan mellan länderna?

Våld i hemmen har ökat. Det blir svårt när familjer tvingas stanna inne för länge. Kvinnor och barn blir lidande.

Det blir globala effekter på många sätt. I Palestina var samverkan med Israel inte bra redan som det varit innan, och det blir inte bättre av detta. All förflyttning mellan Jerusalem och Betlehem har avbrutits. De som arbetat på den israeliska sidan kan inte

åka till sina arbeten, och invånare i östra Jerusalem tillåts inte komma in i Betlehem. Den lutherska pastorn i Beit Jala till exempel, som bor i Jerusalem, har inte kunnat åka till sin kyrka i Beit Jala. Han har sänt några gudstjänster från sitt hem.

På sex veckor har jag själv inte kunnat ta mig någonstans, förutom en kort tur till Jeriko nyligen.

På hälsoområdet fungerar inte samordningen så bra. Förut har det varit möjligt att åka till sjukhus i Jerusalem vid behov, nu går det inte.

Det har blivit ett allvarligt avbrott i livet för invånarna i Betlehem. De flesta kristna arbetar i turistnäringen. Isoleringen kan orsaka många konkurser. Om människor får en chans att emigrera när det här är över, så kommer många troligen att göra det.

Positivt är dock att vi inte har någon brist på mat, vi har det bättre än på många andra ställen i världen. Vi har god tillgång på färska grönsaker och frukt. Det som människor saknar är pengar, och alla börjar bli väldigt trötta på isoleringen och nedstängningen. ■

Om distansundervisning:

Liana Shatleh, lärare i engelska

Det här har verkligen varit en ny erfarenhet för både elever och lärare. Och även för föräldrar.

Vi stötte på många problem, till exempel om det bara fanns en enhet för uppkoppling i en familj och det var flera syskon som behövde använda den. Särskilt svårt var det för de yngre barnen som inte kunde hantera det tekniska med dator eller mobil. Men vi har klarat av det här i samarbete med föräldrarna.

Vi har använt Skype och Messenger för lektioner. Vi har haft många videomöten med eleverna och sänt dem arbetsuppgifter och videofilmer som förklarat uppgifterna.

Fördelen med distansundervisningen är att vi kan hålla eleverna uppdaterade i alla ämnen så att de inte glömmet vad de lärt sig, och att de kan använda den här tiden väl och inte bara leka. Alla har ju varit oroliga och rädda i den här situationen med Covid-19, men vi har kunnat distrahera dem lite från den stressen.

Vi kan säga att alla har haft nytta av den här erfarenheten och av nya sätt att undervisa och lära sig – men de kan trots allt inte ersätta den fysiska närvaron och det lärande som sker i skolan. ■

Barbara Hazboun, lärare i engelska

Vi lärare har ställts inför många problem under den här svåra tiden, bl a med det tekniska. Det har inte alltid varit lätt att samla alla elever vid samma tidpunkt. Ibland har internet fungerat dåligt, men vi har ändå lyckats följa upp med eleverna på olika sätt, till exempel via Messenger och Skype.

Vi har skickat videoinspelade lektioner och arbetsuppgifter till eleverna under ledning av vår rektor miss Aida. Hon har organiserat undervisningen genom att skapa ett stort antal grupper på nätet för klasser och olika ämnen. Hon lägger ner väldigt

mycket arbete på att instruera och bistå oss lärare. Bland annat har hon hjälpt oss att sätta samman prov och arbetsuppgifter som vi kan ha som grund för betygsättning. ■

Dina
Abuzir

7th Grade

Dina Abuzir, årskurs 7

Efter utbrottet av viruset har vi upplevt en del annorlunda saker. Allt blev stängt, alla var tvungna att stanna hemma, många blev sjuka och några dog.

En sak som vi alla oroat oss för var skolan och vår utbildning. Vi elever är vana vid att studera, lära oss, öva, memorera, göra efterforskningar etc. Det är väldigt svårt om vi inte kan gå till vår skola. Högskolestuderande kan inte gå till sina universitet och de som jobbar kan inte gå till sin arbetsplats.

För att kunna fortsätta följa läroplanen var våra lärare tvungna att hitta en lösning, och det blev vad som kallas distansundervisning. Elever och lärare

har kontakt med varandra genom olika appar och hjälpmedel.

I början var det ganska svårt när vi skulle använda tekniken. Alla förstod inte hur det fungerade, och lärarna fick lägga tid på att få med alla elever och göra scheman för alla ämnen så att de kunde skicka material och förklaringar. Det cirkulerade också en massa ovidkommande chatmeddelanden i grupperna, och det var inte så lätt att studera då allt det här var så nytt. Men efter några dagar hade alla vant sig.

Det här har verkligen varit en annorlunda upplevelse, jag har aldrig varit med om något liknande i hela mitt liv. Det var svårt i början eftersom jag inte var van, och vi behövde göra mer läxor än förut. Men om vi elever jobbade hårt så jobbade våra lärare tio gånger hårdare. Det var inte lätt för dem när en del elever inte förstod lektionerna eller läxorna eller hur de skulle göra med tekniken. Vi hade vissa schemalagda gemensamma lektionstider, men några kan ha missat dem.

Det svåraste tyckte jag var när jag var sen med att logga in, när jag inte förstod lektionen eller en gång när jag glömde lämna in en läxa. Men jag frågade min lärare, och hon förklarade. Lärarna fanns alltid online för att hjälpa oss. Vi ska inte glömma att nämna vår rektor miss Aida Abu Mohor, som också varit online i alla grupper och funnits till hands. Framför allt har det varit ett samarbete mellan elever, lärare och föräldrar som gjort att det här kunnat fungera.

Nu är jag glad att kunna säga att jag förstår och klarar av systemet. Det har varit en nyttig erfarenhet, det är bra att lära sig något nytt och att förstå att vi alla står tillsammans i en tid när vi går igenom en svår kris.

Det fungerar bra nu. Elever studerar, föräldrar hjälper till, lärare förbereder läxor, lektioner och allt annat. Jag skulle vilja rikta ett särskilt tack till våra lärare som jobbar så hårt och vår fantastiska rektor miss Aida Abu Mohor som stått vid vår sida under hela den här resan och hjälpt oss att kunna fortsätta våra studier. ■

Yusra Abu Shamma, årskurs 8

Något av det svåraste med den här corona-epidemin är att vi varit tvungna att hålla social distans för att skydda oss. Vi måste hålla avstånd från varandra och kan inte träffas. Butiker, myndighetskontor och skolor är stängda.

Vår skola vill att vi ska kunna fortsätta våra studier och har infört distansundervisning. I början tyckte jag det var svårt eftersom det inte alltid är lätt att hänga med när man inte har läraren framför sig ansikte mot ansikte. Men jag har vant mig och ansträngt mig lite extra för att klara av det. Våra lärare har försökt hjälpa oss så mycket de kan.

Vi måste klara av de här problemen och göra vårt bästa för att fortsätta våra studier och skydda oss från smitta. Jag vill tacka vår rektor miss Aida Abu Mohor för allt hon gör för att stötta oss, och lärarna som anstränger sig för att underlätta våra studier. Vi elever behöver göra vad vi kan för att samarbeta med dem för att vi ska kunna fortsätta vår skolgång. ■

Reina Halaika, årskurs 10

Jag minns fortfarande den sista dagen i skolan när vi fick höra nyheten att det upptäckts några fall av coronavirus i vår stad... Tiden flyger iväg, och när jag skriver det här har det redan gått två månader sedan skolan stängdes och vi blev isolerade. Något jag lärt mig av det här är att aldrig ta något för självklart och att alltid vara tacksam för de ovärderliga dagliga rutinerna där vi har vänner och familj omkring oss – vi vet aldrig när något kan hända och livet blir svårare.

Att studera via nätet har inte varit lätt för oss alla. Men våra lärare har varit väldigt hjälpsamma och försett oss med det material vi behövt för att komma vidare i våra kurser. Vi har också vår rektor miss Aida som alltid håller ett öga på hur det går för oss och ser till att undervisningen fungerar. Vi ber till Gud att den här pandemin ska få ett slut med så lite skada som möjligt så att vi kan komma tillbaka till vår skola och träffa våra vänner och släktingar. ■

Reaktionerna på Israels planerade annektering av delar av Västbanken – axplock från media och internet

Kartorna 1-3 från vänster visar alltså landutvecklingen sedan 1922, medan kartan längst till höger visar på Trumps så kallade 'fredsplan'.

Palestine Update No 367 - 15 maj 2020

Utdrag ur brev från freds rörelsen i Tyskland till EU:s utrike talesperson Josep Borrell och EU:s utrikesministrar:

”Den nya koalitionsregeringens överenskommelse mellan Nethanyahu och Gantz följer Trumps så kallade ’fredsplan’ och innehåller en plan för annektering av palestinska territorier från den 1 juli 2020.

Detta skulle innebära ett uppenbart våldförande på folkrätten, i synnerhet den Fjärde Genèvekonventionen som reglerar en ockupationsmakts – som Israel – rättigheter och skyldigheter. Det vore också ett brott mot åtskilliga FN-resolitioner, den senaste Nr 2234 från december 2016.”

”Vi uppmanar därför Europeiska unionen och EU:s medlemsstater att i händelse av en annektering:

- avsluta militärt samarbete med Israel, inklusive vapenhandel
- att upphäva associeringsavtalet mellan EU och Israel
- att förbjuda import av produkter från israeliska bosättningar
- att införa handelsförbud för företag som har affärsrelationer med israeliska bosättningar eller som gör ekonomiska vinster från bosättningar samt att övervaka efterföljd av detta förbud

Annektering kommer att fördjupa det pågående våldet mot palestinska rättigheter. Med annekteringen kommer Israel att göra bosättningarna till den israeliska statens territorium i strid med folkrätten.”

Avsändare:

*Steering Committee of the German Coordination Palestine - Israel
Kairos Palestine Solidarity Network in Germany
Alliance for Justice between Israelis and Palestinians*

World Council of Churches (WCC) and Middle East Council of Churches (MECC)

Gemensamt brev från generalsekreterarna för Kyrkornas världsråd och Mellanösterns kristna råd den 8 maj 2020 till EU:s utrikespolitiska talesperson Josep Borrell och EU:s utrikesministrar:

”Vi uppskattar (high representative) Josep Borrells tydliga försäkran att EU inte erkänner Israels överhöghet över de palestinska territorierna och att EU tänker ’fortsätta att noga övervaka situationen och dess vidare innebörd och agera i enlighet därmed’.

WCC och MECC vill alltså uppmana EU att säkerställa att alla former av en sådan annektering bemöts med konkreta konsekvenser som åtminstone är jämförbara med EU:s respons gentemot Rysslands annektering av Krimhalvön.

Dessutom måste EU, om staten Israel framhårdar med den planerade annekteringen, skjuta upp eller upphäva associeringsavtalet mellan EU och Israel.

I artikel 2 i det avtalet sägs att relationerna mellan EU och Israel måste ’vara grundade i respekt för mänskliga rättigheter och demokratiska principer’.

Lissabonavtalet säger dessutom att EU:s externa agerande måste vägledas av principer för grundläggande frihet, respekt för mänsklig värdighet, jämlikhet och solidaritet, demokrati, lag och rätt, FN:s deklaration om mänskliga rättigheter och folk rätt.

Med tanke på EU:s trovärdighet och tillit till sina egna grundläggande principer måste villkorssatser som artikel 2 i avtalet mellan EU och Israel sättas i verket och avtalet måste upphävas i händelse av att den hotande annekteringen förverkligas.

WCC och MECC har som mål att en rättvis fred skall uppnås för alla invånare i Det Heliga Landet. Men den ensidiga annekteringen av ännu mer av det som återstår av de områden som tillhör palestinierna kan inte leda till någon rättvisa eller fred utan bara till ännu större orättvisa, fördrivning, ökad spänning, minskad stabilitet i regionen och att respekten för folk rätten undergrävs ytterligare.”

Undertecknat

Rev. Prof. Dr Ioan Sauca

Acting General Secretary

World Council of Churches

Dr Souraya Bechealany

Secretary General

Middle East Council of Churches

Donald Trumps så kallade Vision for peace, har blivit inspirationen för den nya israeliska regeringens annekteringsbeslut.

”Den israeliska linjen innebär att man är beredd att med våld komma att utplåna förutsättningarna för en tvåstatslösning. Detta är något helt nytt. En annektering skulle vara ett flagrant brott mot internationell rätt och grundläggande folkrättsliga principer. En annektering utplånar förutsättningarna för en palestinsk stat och berövar palestinier all möjlighet till meningsfull demokratisk representation.

Den Europeiska Unionens förbindelser till dessa principer ställs då inför en avgörande prövning. När Ryssland annekterade Krim reagerade EU med sanktioner och försvårade kommunikationer. Om proportionalitetsprinciper ska tillämpas bör EU agera på motsvarande sätt. Då är bland annat Israels visumfrihet till den Europeiska unionen i farozonen, liksom associationsavtalet mellan EU och Israel vars artikel två statuerar att demokratiska principer och mänskliga rättigheter måste följas.”

”De folkrättsliga brotten drabbar alla palestinier. De kristna kyrkorna har också känt av en allt svårare situation under en ockupation som hotar den lokala kyrkans livskraft.

Vi menar också att dessa israeliska åtgärder hotar Israels existens som en fri och oberoende och demokratisk stat. Det är orimligt att EU och världssamfundet accepterar en situation där en stor del av befolkningen saknar grundläggande fri- och rättigheter. En sådan situation är ett brott mot mänskligheten som inte bara ger världssamfundet en rätt utan också en plikt att ingripa.

Vi vädjar därför till Sveriges regering att skyndsamt arbeta inom EU för att Israels annekteringspolitik ska mötas med tydliga konsekvenser, i paritet med de åtgärder som vidtagits gentemot Ryssland vid annekteringen av Krim.” ■

Undertecknat av

Olle Katz, ordförande Judar för Israelisk Palestinsk Fred, JIPF

Staffan Granér, Judar för Israelisk Palestinsk Fred, JIPF

Anna Karin Hammar, Kairos Palestina - Sverige

Lena Lönnqvist, Kairos Palestina - Sverige

*Marita Ulvskog, f d vice ordf i EU-parlamentets Palestinadelegation,
ordförande i Palmecentret*

Pierre Schori, f d statsråd och FN-ambassadör

Anna Wester, Palestinagrupperna i Sverige

Kenneth Kimming, Sabeels vänner i Sverige

Evert Svensson, Svenska Palestinakommittén

Upprop från Kairos Palestina den 30 april 2020

De förfärliga konsekvenserna av Israels 'koalitionsregering'

"Styrelsen för Kairos Palestina uttalar en varning för konsekvenserna av det tredje misslyckade valet inom mindre än ett år. Den koalitionsregering som blev resultatet av valet tillträdde den 20 april och består av två av de partier som ligger längst till höger, Benny Gantz Blue and White och Benjamin Netanyahus Likud. De har enats om ett avtal som är ett direkt hot mot palestiniernas frihet, hälsa och mänskliga rättigheter. Regeringen beskrivs som ett 'nödarrangemang' för att hantera effekterna av Covid-19, och maskerad som en så kallad 'coronavirus-myndighet' får nu staten Israel makt att fortsätta sin policy av husdemoleringar, stängningar, arresteringar, fängslande av barn och våld från bosättare.

Vidare:

- Som en följd av det politiska arrangemanget tog Gantz tillbaka sitt kampanjlofte att ändra på den israeliska nationallagen som legaliserar institutionaliserad diskriminering i Israel, östra Jerusalem och på Västbanken.

- I avtalet om koalitionsregeringen övergav Gantz sin ambition att inte stödja annekteringen av Västbanken, utan någon internationell konsensus. Han gav Netanyahu frihet att genomdriva sin gamla avsikt att annektera betydande delar av Västbanken redan från den 1 juli.

- Även om 'nödregeringen' bara skall hantera lagar som relaterar till coronaviruset, har man kommit överens om ett undantag för att kunna hantera lagar som relaterar till president Trumps så kallade 'århundradets avtal' (Deal of the Century).

- Enligt internationell lag är en ockupationsmakt förpliktigad att ansvara för hälsa och välfärd hos det folk som ockuperas, men brist på medicinsk utrustning, den totala blockaden av Gaza, Israels kontroll över den palestinska ekonomin

Många av Jerusalems kyrkoledare står bakom uppropet från Kairos Palestina

och ökade restriktioner för förflyttning gör att palestinierna riskerar att drabbas hårdare av Covid-19.

I den här svåra situationen vädjar Kairos Palestina till människor med tro och samvete i hela världen, att:

- Be era valda representanter att utkräva av Israel att de följer internationell lag och iakttar mänskliga rättigheter;

- Kräv av era regeringar att de inte erkänner Israels annektering av östra Jerusalem och de syriska Golanhöjderna och att era regeringar uttrycker sitt ogillande av Israels fortsatta planer för annektering;

- Ställ krav på regeringar i hela världen och på FN:s säkerhetsråd att de inte väntar längre med att vidta konkreta åtgärder för att sätta press på Israel att följa de tydliga resolutioner som redan antagits av FN – sådant som handlar om staten Israels förpliktelser och palestiniernas rättigheter;

- Skydda palestiniers – och alla andras – rätt att göra motstånd, inklusive bojkott, desinvesteringar och sanktioner, tills Israel fullgör sina plikter som ockupationsmakt.

Vår vädjan grundar sig i det som beskrivs som 'kärlekens logik' i 2009 års uttalande från Kairos Palestina – en omsorg om båda folkens liv och framtid med ett fast hopp om en dag då både ockupationsmakten och de förtryckta skall skapa ett nytt samhälle för alla invånare i landet." ■

Ur Haaretz (hebreiskspråkig dagstidning) den 17 april 2020

Uttalande mot annektering av 56 f d medlemmar i Knesset

"Annektering skulle innebära ett ödesmättat slag mot möjligheten till fred och kommer att etablera en apartheidstat.

Demokrati, jämlikhet och social rättvisa är alla beroende av en rättvis fred och ett slut på ockupationen." ■

Undertecknat av

Avraham Burg, tidigare talman i Knesset,

tillsammans med 55 andra tidigare medlemmar i Knesset

En speciell vår i spökstaden Jerusalem

Det har varit en speciell vår var man än har befunnit sig i världen. I Jerusalem likaså. Det vi nu upplever är en stor global kris som vi ännu inte har sett slutet på och med följdverkningar som vi kommer att leva med i många år framöver.

Helt folktomma gränder i Gamla stan under Corona-tider. Foto: STI.

Vi var nog många som följde nyheterna om Corona-viruset i januari och februari, och i mars började det påverka våra liv på ett mer konkret sätt här i Jerusalem.

Den 6 mars gick Västbanken ned i lockdown och Israel följde snart efter. Mellan mitten av mars och fram till början av maj har vi i Jerusalem levt med att bara få röra oss 100 meter från hemmet, och då endast i syfte att köpa mat eller mediciner.

Gatorna har varit öde och marknaden Mahane Yehuda, som vanligtvis kryllar av folk som köper frukt, nötter och bröd, har varit helt nedstängd och folktom.

I början av maj började man sakta öppna upp lite fler affärer här i staden och man ser nu fler människor röra sig, med det obligatoriska munskyddet, ute på gatorna.

Staden erövrad 30 gånger

Jerusalem har under historien blivit erövrat upp emot 30 gånger – denna vår av ett virus. Det vi själva upplever som en lång period av pandemiisolering är dock i ett jerusalemperspektiv endast ett kort ögonblick.

Allt kan på ett fantastiskt sätt sättas i perspektiv i denna stad. Den heliga gravens kyrka var stängd under långfredagen och påskdagen i år – senast denna kyrka var stängd under just dessa dagar var under digerdöden 1349.

Mängder av minnen ryms i stadens hus, religiösa byggnader, kullar och gränder. Jerusalem bär på många minnen genom årtusendena och nu kommer även denna märkliga period att bli en del av historien och ett av de minnen som människor pratar om, kanske i generationer framöver.

Stadens invånare har upplevt något som få av oss hade kunnat föreställa oss före vintern 2020. För vissa av dem som suttit i lockdown har våren kanske liknat en lång retreat där man har fått arbeta med att hitta sin plats och sitt lugn i isoleringen.

Också utanför Gamla stan, vid Jaffagate, är det folktomt. Foto: STI.

Sorg, oro – eller sinnesro

Många människor kommer att förknippa denna vår med sorg och oro, men för en del kommer perioden kanske också att leda tankarna till det som den grekiske filosofen Epikuros kallade för *ataraxia* – *sinnesro*. För att nå sinnesro och utveckla sina tankar stängde han in sig med sina lärjungar i en trädgård i Aten.

Konsten att finna lugn i själen och att finna sig tillrätta i en tillvaro som är osäker kräver ibland ett annorlunda synsätt, livet pågår ju för fullt – men det är ändå så annorlunda. Att övervinna osäkerheten, att hitta en närvaro och sinnesro samtidigt som man vecka efter vecka ofrivilligt är instängd inom bostadens väggar, kräver för de flesta människor ett nytt sätt att se och resonera – och vad händer när människor får tid att tänka i ensamhet?

Själv har jag tillbringat denna tid i lockdown på Svenska Teologiska Institutet här i Jerusalem. Institutet med dess rogivande trädgård har varit en oas i denna instängda tid. En trädgård är så mycket mer än vackra blommor och färger och kanske ett av de bästa ställena att tillbringa den tid i ofrivillig stillhet som en karantän innebär. Den får en att omedvetet koncentrera sig på att finna ro i de små tingena och man inser att det är lättare att uppnå sinnesro på vissa platser än andra.

När jag följer en ros med en sällsam färg från knopp till överblomning eller ser insekter i trädgården som jag inte sett tidigare, inser jag att denna lockdown och denna trädgård har givit mig både sinnesro och närvaro i nuet – något som är en utmaning att finna i ett liv som vanligtvis rusar fram.

Jag tänker att Jerusalems invånare kommer att återgå till sitt vanliga liv när detta är över. Det kanske tar några månader, ett halvår eller flera år, men för Jerusalem, staden där dåtid och nutid flyter ihop, är det knappast ens ett ögonblick i evigheten.

För den eviga staden blir den ett minne att lägga till tusen andra. I det perspektivet är min karantän, bland rosor och bin, en mycket liten och lärorik uppföring.

Susanna Henriksén,
Volontär på Svenska Teologiska Institutet våren 2020

Människan spår – Gud rår

Det blev inte som planerat. Ordet Corona, som för somliga leder tankarna till öl och som den språkintrasserade uttyder som krona, fick en ny och otrevligare innebörd.

Israel och Palestina förstod allvaret och vidtog drastiska åtgärder kvickt. Vårens många kurser på Svenska Teologiska Institutet (STI) frös inne. De lokalanställda på STI korttidppermitterades. Direktör Maria Leppäkari befann sig i Finland och jag i Sverige och ingen av oss har haft möjlighet att återvända.

Församlingens stämma fick skjutas fram liksom det konfirmandutbyte som planerats ske under sommaren 2020 mellan de palestinska konfirmanderna i Redeemer Church i Jerusalem och de svenska ungdomarna i Stallarholmens församling i Strängnäs stift. Vi hoppas nu på gemensamt konfirmandarbete nästa år istället.

Kontakten med STI:s anställda, självårdskontakter, diverse planering av gudstjänster och kurser har fått upprätthållits via modern teknik. Videomöten och telefonsamtal kommer man långt med! I skrivande stund har vi haft glädjen att starta introduktionen för min efterträdare Karin Ekblom, som i dag är präst i Malmö och som vi hoppas kan anlända till Jerusalem och STI under augusti månad. Men som sagt, människan spår...

Känsla av instängdhet

I Jerusalem har det funnits en känsla av instängdhet och de tre stora helgerna under våren för de abrahamitiska religionerna har inte kunnat gestaltas som förr. Detta har i sin tur påverkat ekonomin stort i negativ riktning i såväl Israel som Palestina, framför allt vad gäller turismen.

Den sista kursen som genomfördes på STI under våren 2020 blev den internationella kursen med doktoranden från Centrum för teologi och religionsvetenskap (CTR) i Lund, Magdalena Dziaczkowska, som eminent kursledare.

Tillsammans fick vi åka till Galiléen och vandra i Jesu fotspår vid Genesarets sjö och besöka Nasaret. Landskapets skönhet, känslan av då och nu, möjligheterna till gemensam bön och nattvard gav starka intryck samtidigt som sorgen över att behöva avsluta kursen i förtid låg som en dov underton.

I Nasaret fick vi möta och lyssna till Rev. Dr. Yohanna Katanacho som gav en fantastisk tänkvärd föreläsning med utgångspunkt från den laddade frågan om landet – om Israel.

Han gjorde det utifrån ett personligt perspektiv och efter ett inträngande studium av såväl den hebreiska bibeln som Nya testamentet. Han granskar många politiska och teologiska slogans och för in bibliska perspektiv på ett sätt som känns nytt och uppfordrande på en och samma gång. Han prövar det teologiska påståendet att Gud gav landet till Israel genom att ställa tre frågor:

- Vilka var gränserna för landet?
- Vem är Israel?
- Hur gav Gud Israel landet?

Saligprisningarnas berg. Foto: LM Adrian.

Han ställer dessa frågor till Bibeln om "Landet" under tre tidsperioder:

- Tiden före Abraham.
- Tiden från Abraham till Kristus.
- Tiden efter Kristi ankomst.

Svaren på frågorna är intressanta och komplexa och lämpar sig mindre väl för enkla one-liners.

Jag hoppas kunna återkomma i ett senare nummer av tidskriften med en fylligare presentation av den bok "The Land of Christ. A Palestinian Cry" som utgjorde grunden för hans föreläsning.

För min del blev det en fantastisk avslutning på min tid som kaplan på STI som givit mig så många nya insikter i religionsdialog, ekumenik och berikat med vänner för livet både i Israel och Palestina och runt om i världen. Jag instämmer i mångas längtan och böner – "nästa år Jerusalem". ■

*Johan Engvall
Präst vid Svenska Teologiska Institutet i Jerusalem*

Andakt vid Saligprisningarnas berg.

Israel – ett land enbart för judar?

I israeliska folkregistret registreras varje persons nationalitet och medborgarskap. I de flesta länder är nationalitet och medborgarskap ett och det samma. Så ärt det inte i Israel. Alla medborgare i Israel är registrerade som israeler. Däremot är medborgarna registrerade som tillhörande olika etniska eller religiösa grupper: judar, araber, druser, circassier...

Flera gånger har frågan om att likställa nationalitet och medborgarskap varit upp i Högsta domstolen i Israel men alltid avslagits.

Huvudmotiveringen har varit att om den judisk-israeliska nationaliteten definieras som "israelisk" i stället för "judisk" så försvagas det nationella band som binder samman judar i Israel med judar i diasporan. Domstolen menar att en av Israels huvuduppgifter som en judisk stat är att bära ansvar för samtliga judars öde, var de än befinner sig.

Israel är alltså inte en vanlig demokratisk stat, enligt domstolen, utan också en judisk stat. Detta stärktes ytterligare 2018 när "National Bill" röstades igenom i Knesset. I förslaget fastslås bl.a. att Israel är det historiska landet för det judiska folket och att rätten till självbestämmande gäller enbart det judiska folket.

Balansen mellan att vara en stat med samma rättigheter för alla medborgare och att dela upp medborgare enligt olika nationaliteter med en av nationaliteterna som den högst prioriterade är inte enkel. En människorättsorganisation i Israel, "Adalah", räknar upp 65 lagar som är diskriminerande på basen av olika prioriteringar för olika nationaliteter. (<https://www.adalah.org/en>)

Judiska grupperns relation till kristna i Libanon

Judiska grupper hade nära relationer till maronitiska kristna i Libanon redan före staten Israel grundades. Denna relation har senare gynnat Israel eftersom de maronitiska kristna levtt närmast Israels norra gräns och ibland utgjort en buffertzoon mellan olika grupper som försökt anfälla Israel och Israel.

Den sydlibanesiska armén utrustades under lång tid med vapen från Israel och utförde också attacker inom Libanon på Israels uppdrag, t.ex. Sabra och Shatila-massakrerna 1982. När Israel drog sig ur Libanon år 2000 kollapsade sydlibanesiska armén och många flydde in i Israel och fick uppehållstillstånd där.

Sydlibanesiska armén och deras familjer blev en avgörande förstärkning för en liten grupp kristna i Israel som ville bli "israeler" fullt ut och även tjänstgöra i den israeliska armén. De ville inte vara registrerade som "arabisk" nationalitet och räknas som araber och därmed vara hänvisade till bland annat arabiska skolor som domineras av muslimer. Gruppen vill kalla sig arameer.

I Libanon grundades "Aramean Democratic Organization" (ADO) 1988. ADO har som mål att grunda en demokratisk arameisk stat utgående från Libanon. Den kristna gruppen i Israel anslöt sig till denna rörelse. Det finns också starkt stöd bland libaneser i Sverige för ADO.

Araméerna utvecklade skriftspråket

Araméerna var en arameisktalande folkgrupp som uppstod i ett område i Syrien strax före kung Davids tid, cirka 1100-talet f. Kr. De bildade ett antal statsstater, bland annat i Damaskus men härskade periodvis över större områden och krigade också mot nordriket Israel.

Småningom övertogs makten av det assyriska riket som täckte hela det område som vi idag kallar Mellanöstern.

De olika folkslagen som bodde i området, araméer, kaldéer och babylonier, assimilerades mer eller mindre in i den assyriska kulturen, så också något senare Juda och Benjamins stam. Araméernas stora insats var språket – inte minst skriftspråket. Tidigare hade främst kilskrift använts men araméerna hade hämtat upp och utvecklat bokstavsskriften från fenicierna.

Bokstavsskriften var mycket lättare att använda och mera precis än kilskriften och araméernas språk blev det stora folkspråket i Assyrien. Därigenom kom också de judar som levde i exil i Babylon att tillägna sig arameiska.

Det arameiska språket höll kvar sin ställning som folkspråk även när grekerna och romarna tog över Mellanöstern. Visserligen delades språket upp i många olika dialekter men med tydligt släktskap.

Grekiskan blev kristendomens huvudspråk i väst men arameiskan behöll sin ställning i öst ända till ett par århundraden efter den arabiska erövringen av Mellanöstern. Bland annat översatte kristna lärda de klassiska grekiska filosoferna till arameiska.

Senare översattes de från arameiska till arabiska och de grekiska filosoferna blev kända i Europa genom den arabiska invandringen till södra Europa. Efter medeltiden, fram till 1900-talet,

Aram var en gång en stormakt i Mellanöstern.

Det arameiska språket var en gång kristendomens modersmål.

Den arameisk-syrianska flaggan visar en gul bevingad örn mot röd botten. Den röda färgen symboliserar folkets lidande genom tiderna, den gula färgen folkets hopp.

finns ytterst få spår av araméer som en nationell eller etnisk identitet. Däremot har arameiskan, i olika variationer använts i de orientaliska kyrkornas liturgi.

Det är till denna "stolta" arameiska tradition ADO och den kristna gruppen i Israel vill anknyta. För araméerna är det viktigt att på alla nivåer, etnisk, historisk, språklig, kulturell och religiös, distansera sig från allt arabiskt.

Kristna i Israel ska kalla sig araméer – inte araber

År 2007 började Shadi Khalloul, en kapten i reserven i israeliska armén och en maronitisk kristen, plädara för israeliska myndigheter och politiker om att de kristna i Israel skulle få byta sin nationalitet från "arabisk" till "arameisk".

År 2012 mötte Khalloul bland annat Netanyahu i samma ärende. Mindre än ett år senare gav den dåvarande inrikesministern, Gideon Sa'ar, tillstånd för kristna att registrera sig som tillhörande arameisk nationalitet. Det fanns dock vissa villkor: De sökande måste kunna bevisa gemensam historisk tradition, religion, kultur, ursprung och språk. En lokal domstol måste avgöra om den sökande fyllde alla kriterier. Avgiften för byte av nationalitet var också mycket hög.

Den arameiska gruppen klagade på den krångliga och dyra byråkratin och 2018 godkändes en lättnad av villkoren samt avgiften togs bort. Fortfarande är det endast ett tiotal som bytt sin nationalitet till arameisk. Det stora problemet är att så få verkligen kan tala arameiska men Shadi Khalloul driver ett institut för undervisning av språket. "Liksom hebreiska kunde få nytt liv, så kan också arameiska".

Trots att araméerna fick status som en nationalitet i Israel grupperades de ändå med araber, vilket bland annat betydde att barnen måste gå i arabiska skolor. Eftersom ett av huvudmålen för den arameiska rörelsen är att separera sig från allt arabiskt protesterade man mot detta och fick rätt i en israelisk domstol. De arameiska barnen har sedan hösten 2019 rätt att få skolskjuts till hebreiska skolor.

Kristna in i israeliska armén

Samtidigt som Shadi Khalloul lobbade för arameisk identitet så fanns det en grekisk-katolsk lekman, major i reserven, Ihab Shlayan, som grundade en förening för rekrytering av kristna till israeliska armén. Shlayan fick med sig en grekisk-ortodox präst från Nasaret, Fader Gabriel Naddaf, i verksamheten.

Fader Gabriel fick en central position och blev den främsta talespersonen för kristnas solidaritet med staten Israel. Han blev anklagad för att splittra de kristna i Israel och patriarkatet har försökt avsätta honom men genom det stöd han får från israelisk sida har han inte kunnat avsättas.

Den ortodoxe prästen Gabriel Naddaf har kämpat för att de kristna i Israel skall bli fullvärdiga medborgare i Israel, bl.a genom att gå med i armén.

År 2016 var han en av dem som fick den ärofulla uppgiften att tända ett ljus vid den officiella ceremonin på Israels självständighetsdag. Fader Gabriel anklagades senare bl.a. för sexuellt utnyttjande och stängdes ute från sin kyrka och har de senare åren fått en mera undanskymd roll i den arameiska rörelsen. Ihab Shlayan har gjort flera försök att bilda ett kristet sionistiskt parti i Israel, vid senaste valet "Förbundets söner". Partiet samlade ett hundratal röster.

Ny arameisk stad i Galiléen

Det stora projektet som Israeli Christian Aramaic Association nu har framför sig är att bygga en arameisk stad i norra Galiléen. Staden Aram-Hiram skall enligt planerna bli ett kulturellt centrum för arameisk kultur och språk. Staden skall ha arameiska gatuskyltar och invånarna skall tala arameiska. Shadi Khalloul tror att Aram-Hiram kommer att bli en magnet för kristna runt hela världen. Ett viktigt fokus skall vara judisk-kristna relationer.

För att bosätta sig i Aram-Hiram finns det två krav: 1) Man skall vara israelisk medborgare men vara registrerad som tillhörande arameisk nationalitet. 2) Man måste skriva på ett åtagande att barnen skall tjäna obligatorisk värnplikt i israeliska armén.

Staden Aram-Hiram planeras att byggas på den plats där Kfar Bar'am låg, hembyn för den kända grekisk-katolska prästen, sedermera ärkebiskopen Elias Chacour. ■

Håkan Sandvik, präst i Nykvarn

Byn Bar'am har varit ett exempel på diskriminering mot den palestinska befolkningen. Invånarna fick fly från byn efter 1948, då Israel grundades. Byborna fick löfte om att återvända men detta löfte har ännu inte infriats. Nu vill den grupp som kallar sig araméer göra Bar'am till araméernas huvudstad.

Ärkebiskop Elias Chacour, vars bok "Blodsbröder" också finns på svenska. Han kämpar för palestiniernas rättigheter och stöder inte den grupp som kallar sig araméer.

25 elever år 2006 – nu stort universitet med fler än 500 studenter

-Dar al Kalima hjälpte mig att inte bara utveckla mina tekniska kunskaper, mitt tänkande förändrades helt, säger Wafa' Ibayyat och tillägger att det var vid DAK som hon för första gången vågade ifrågasätta.

Ju längre in i studierna hon kom, desto fler blev frågorna. DAK gav henne frihet att fundera och hon växte i förmågan att fantisera. "Vid DAK fann jag mig själv", säger Wafa'.

Wafa' är en av de tre studenter som tog sin fil. kand-examen i augusti förra året och fick hjälp att genomföra den med ett stipendium hon fick av den svenska föreningen Dar al Kalimas vänner som funnits i fem år. I denna tidskrift kunde vi läsa om henne i nummer 4 2017, när hon just börjat sin utbildning.

Att studera konst var inget lätt beslut för Wafa'. Hon växte upp i ett traditionellt konservativt samhälle där konst uppfattades som ytligt och oviktigt.

Men Wafa' var nyfiken och bestämd och när hon kom till Dar al Kalima universitetet förstod hon att det var där hennes framtid fanns. Hon hade helt enkelt inget val om hon på allvar ville följa sin längtan och passion för konsten.

Wafa' är en av de tre studenter som tog sin fil.kand-examen i augusti förra året och fick hjälp att genomföra den med ett stipendium hon fick av den svenska föreningen. Foto: Inger Jonasson.

Svenska kyrkan stöder den lokala lutherska kyrkans universitet

I år är det femton år sedan Dar al Kalima University of Arts and Culture (DAK) i Betlehem startade med 25 studenter. Då kunde man studera glas och keramik och dokumentärfilmning i två år och få ett diplom.

I dag, femton år senare, har colleget blivit ett universitet med drygt 500 studenter och ämnena har mångdubblats.

Nu kan man studera bildkonst, design, smyckestillverkning, musik, drama, guidning, bli kock. Flera av inriktningarna är fyraåriga och leder till en fil.kand-examen. Det är den lutherska kyrkan som är huvudman för universitetet, som ända sedan starten fått stöd av Svenska kyrkan. Undertecknad hade förmånen att vara med som bildlärare från början.

Konsten och kulturen blomstrar bakom muren med nya gallerier, orkestrar, internetcaféer, restauranger, muséer, dabke-dansande ungdomar och så DAK där så många ungdomar funnit en fristad och ett hopp för framtiden.

*Studenterna på akvarell-
utflykt - och här är motivet*

Bejakande miljö

I den här bejakande miljön får man möjlighet att utvecklas, fundera över vem man är, hitta sin identitet och sitt värde som människa och palestinier. Omvärldens syn på palestinier har inte alltid varit så positiv och den höga muren som stängt inne befolkningen har inte heller bidragit till det, men kanske det är just på grund av instängdheten som kreativiteten ökat och fått en sådan viktig roll.

-Vi kommunicerar med omvärlden genom kreativitet, säger Wisam Salsaa som är hotelldirektör för det nyligen öppnade Walled Off Hotell i en intervju i BBC.

Hotellet innehåller både ett museum om ockupationen och ett galleri med palestinsk konst.

-Vi visar världen hur man kan leva gott och skapa av ingenting, där det finns livsutrymme, kommer människor att fylla det med liv", tillägger han.

Drivkraften för denna renässans är "sumud", ett palestinskt uttryck för solidaritet och ett ickevåldsligt uthålligt motstånd.

Rektor Nuha Khoury med de två andra studenterna som tog sin examen i augusti och fick stipendium av DAK:s vänner, Diala Shomali och Mohammad'i Obeidallah. Diala fick hålla studenternas tal. Foto: Inger Jonasson.

Andrea Pilzer, författare till "En Lång Natt; En Global Historia av Koncentrationsläger" säger i samma tidskrift: "Sinnets frihet blir viktig när rörelsefriheten inskränks." Man vägrar acceptera frihetsberövandet.

-Det är inte förvånande att sökandet efter den friheten påskyndades i Betlehem när muren kom upp. "Om mitt liv begränsas, kommer jag att vilja leva ett så rikt liv som möjligt inom de gränserna" säger hon.

-Begränsningar används för att bryta ner viljan hos människor, men det är något fundamentalt mänskligt i att reagera med att inte låta sig tryckas ner utan tvärtom visa att man till och med är kapabel att bidra med något positivt till världen.

Kulturhuvudstad med förhinder

Betlehem valdes i ett Unesco-program till arabisk kulturhuvudstad för 2020, men det projektet där DAK planerat konferenser, konstnärliga tävlingar, den årliga internationella ungdomsfilmfestivalen, ett teologiskt program för unga internationella teologer som planerats pågå hela april, m m har fått avbrytas helt på grund av Covid-19. För mig blev det ingen akvarellkurs i mars och den planerade palestinska kulturfestivalen i Uppsala i maj då flera konstnärer och talare inbjudits till Sverige har fått skjutas upp till nästa år. Födelsekyrkan stängdes 6 mars och ingen fick komma ut eller in i Betlehem. En katastrof för staden där 70 procent av inkomsterna kommer från turismen. Vi är glada för att vi i DAK:s vänförening kunde göra en liten extra insamling till studenter i samband av Covid-19. ■

Inger Jonasson, bildlärare vid DAK.

Medlemskostnad i DAKs vänner är: 100 kronor/år eller 150 kronor/par/familj/grupp
Beta in din medlemskostnad till Bankgiro 591 – 2258 och glöm inte att skriva ditt namn!

Gåvor till Svenska Jerusalemsföreningen

Gåvor från 1 september 2019 till och med 30 april 2020.

Jämfört med motsvarande period 2018/2019

	30/4 2020	30/4 2019
Medlemsgåvor	61 800	53 550
Faddergåvor	180 720	178 295
Gåvor till skolan	323 672	475 853
Skolan, minnesgåvor	122 873	67 746
Skolan, födelsegåvor	23 200	38 650
Testamentsmedel	0	0
Gåvor till sjukhuset	3 100	800
Övriga gåvor	23 000	20 000
Kollekter	1 685 208	1 576 638
Summa:	2 423 573	2 411 532

MINNE

Maj Hellqvist, Elisabeth Gustafsson Grötingbo, Erik Byström, Patricia Wiktorsson, Torbjörn Lindelöf, S:r Tekla, Britt Lundvik, Elisabeth Råberger, Birgit Stolt, Ann Svensson, Brita Johansson, Sture Mathisen, Lola Cedergren, Gunilla Hansson, Lena Malmgren, Lester Wikström, Gullan Pedersson.

FÖDELSEDAG

Folke Ekesbo, Per-Magnus Möller, Ulla Löfgren, Gertrud Prytz, Curt Gustavsson, Bärbel Thim, Martin Lönnebo, Bengt Svensson, Rigmor Johansson, Sylvia Åberg, Boo Gunnarsson, Karin Bräliden, Birgitta Gunnardo, Elisabeth Johansson, Erik Jarl, Kjell Jonasson, Krister I:son Lundin.

DIAMANTBRÖLLOP

Ingrid och Karl-Johan Tyrberg

Viktig information till gåvogivare:

Vill du ha gåvobevis med e-post?

Vi är tacksamma att så många sänder in gåvor för uppvaktning vid högtidsdagar, och i stället för blommor vid dödsfall! Vid dessa tillfällen postar vi ett gåvobevis med tack för gåvan.

För att kunna ge en bättre och snabbare service, när papperspost tar allt längre tid, och samtidigt spara utgifter för porto, kuvert och förtryckta gåvoblanketter, kan vi även sända gåvobevis i pdf-format med e-post antingen till dig som givare eller till berörda personer.

Om du vill att vi sänder gåvobevis med e-post i stället för papperspost:

Skriv till sydvind@gmail.com och uppge till vilken e-postadress gåvobeviset ska sändas! Vi har förtryckta gåvobevis men du kan också själv formulera en kort hälsning som vi lägger till, och du får en färdig pdf att själv skriva ut, eller vi sänder den med e-post till den adress du önskar. Skriv vad gåvan avser och vem/vilka som är givare.

Obs att detta bara är ett erbjudande till den som vill – naturligtvis skickar vi gärna ut gåvobevis även med vanlig post i fortsättningen! Låt oss också veta om ni vill att vi bifogar ett nummer av tidskriften till mottagaren!

Vill din församling/grupp få information om Den Gode Herdens skola i Betlehem?

Under 2020 är följande personer från Svenska Jerusalemsföreningen beredda att, i mån av tid och möjlighet, besöka församlingar och grupper i Svenska kyrkan eller andra intresserade för att berätta om Den Gode Herdens skola samt om de kristnas situation i Mellanöstern.

De som står till förfogande är: biskop emeritus Jan-Olof Johansson i Växjö, SJF:s ordförande; professor emeritus Stig Norin i Uppsala och SJF:s vice ordförande; Anna Hjälms, SJF:s sekreterare och för närvarande handläggare på Kyrkokansliet i Uppsala samt tidigare utsänd av Svenska kyrkan till Kyrkornas Världsråd i Jerusalem, bor i Umeå; Kjell Jonasson, ledamot i SJF:s styrelse och tidigare utsänd av Svenska kyrkan till den lutherska kyrkan i Jerusalem och då SJF:s representant i Det Heliga Landet, bor i Sollentuna; Göran Rask, SJF:s skattmästare och tidigare Svenska kyrkans Regionsekreterare för Mellanöstern, bor i Alingsås; ordföranden i lundakretsen komminister Kristina Lindström, Lund samt Lars Micael Adrian denna tidskrifts redaktör och boende i Lund.

Enklast är om kallelserna går till de personer som bor geografiskt nära. Ersättning för föredraget kan vara en frivillig gåva som skickas direkt till SJF Bg 401-3330, samt reseersättning direkt till talaren för tåg/buss eller bil – 1:85 kr/km. Lokalen behöver ha en PP-projektor med duk för att visa en femminuters film om Den Gode Herdens skola.

Kontaktuppgifter:

Jan-Olof Johanssonjano.johans@gmail.com
Stig Norin..... stig@norin.in
Anna Hjälms..... hjalm.anna@gmail.com
Kjell Jonasson..... kjell.jonasson47@gmail.com
Göran Rask..... goran.rask@gmail.com
Kristina Lindström..... kristina.lindstrom@comhem.se
Lars Micael Adrian modgun@telia.com

Vill Du bli fadder till en av klasserna vid Den Gode Herdens skola i Betlehem?

Det kan du bli genom att bli regelbunden understödare av skolan.

Så här går det till: Du ger ett belopp till skolans verksamhet en gång i månaden eller i kvartalet eller så ofta det passar dig. Beloppets storlek avgör du själv.

Pengarna går inte direkt till eleverna utan till skolans verksamhet. Du får uppgift om vilken klass du är fadder för och du kommer att få brev från klassen någon gång i terminen och kan själv skriva till den.

Fyll i talongen nedan och skicka den till Ulla-Stina Rask (adress se sista sidan). Hon kommer då att ta kontakt med dig och ge dig mer information.

Ja, jag vill bli fadder:

Namn

Adress

Tel..... E-post.....

POSTTIDNING B
BEGRÄNSAD
EFTERSÄNDNING

Vid definitiv eftersändning åter-
sänds försändelsen med nya adres-
sen på framsidan (ej adressidan).

Adressändringar och retur till
Ulla-Stina Rask
Arrendegatan 16
441 56 Alingsås.

Glöm inte att meddela ny adress när ni flyttar!

Adresser i Det Heliga Landet

Vår skola i Betlehem har adressen: The Good Shepherd's Swedish School,
P.O.B. 64, Betlehem, via Israel. Tel och fax Betlehem 00 972-2-2742204.

Sjukhusets namn och adress är: Hussein bin Talal's Hospital, P.O.B. 67,
Betlehem, via Israel.

E-post till skolan: gsss@p-ol.com

Föreningens representant i Det Heliga Landet är Solveig Hanna:

Solveig Hanna, mobiltel: +972 537 68 90 10, bostad i Jerusalem: +972 2 6717981.

E-postadress: Solveighanna@gmail.com

Adresser i Sverige

Jersualemsföreningens hemsida: www.jerusalemforeningen.se

Ansvarig utgivare: Jan-Olof Johansson (ordf) Klostergatan 11 B, 352 31 Växjö,
mobil 070-541 58 57, e-post: jano.johans@gmail.com

Sekreterare Anna Hjälml, Norra Majorsg 21, 903 45 Umeå, tel 0725-05 27 98,
e-post: hjalm.anna@gmail.com

Redaktör för tidskriften: Lars Micael Adrian, Stora Tvärgatan 35,
223 52 Lund, tel 0727-43 82 41, e-post: modgun@telia.com

**Ansvarig för fadderbarnsverksamhet, gåvoredovisning, adressregister och
utskick av gåvoblanketter:** Ulla-Stina Rask. Arrendegatan 16,
441 56 Alingsås, mobil: 070-656 34 67, e-post: sydvind@gmail.com

Lundakretsen:

Kristina Lindström, Nyckelkroken 15, 226 47 Lund, tel 070-213 66 07,
e-post: kristina.lindstrom@comhem.se

Årsavgiften, som ger rättighet att få tidskriften är minst 150 kr.

Engångsbelopp 3 000 kr.

Plusgiro 20 69 - 3 • Bankgiro 401-3330 • Swish 123-218 27 23

ISSN 0346-2307